

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 481/2018-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Studio Legale, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Jozef Obert, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a c) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Tos 60/2018 z 25. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2018 doručená rukou písaná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na obhajobu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 60/2018 z 25. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 13. augusta 2018. Podaním doručeným ústavnému súdu 20. augusta 2018 bola sťažnosť doplnená o splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 595/2013 z 8. decembra 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 5/2014 z 22. januára 2014 vzatý do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť 4. decembra 2013.

Väzba sťažovateľa bola v zmysle § 76a zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tk 1/2015 z 2. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 127/2017 predĺžená do 4. júna 2018.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 Tk 1/2015 z 21. februára 2018 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestného činu vraždy v štádiu prípravy a zo spáchania trestného činu vraždy formou účasti, za čo mu bol uložený výnimočný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 23 rokov. Z dôvodu podania odvolaní uvedený rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť a vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 Tk 1/2015 z 21. mája 2018 rozhodol o predĺžení väzby sťažovateľa do 4. decembra 2018. Uznesenie okresného súdu napadol sťažovateľ sťažnosťou, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na niektoré procesné pochybenia okresného súdu a krajského súdu v predchádzajúcich konaniach, ktorými sa rozhodovalo o prvom predĺžení lehoty väzby, a v konaní vo veci rozhodovania o jeho vine. V sťažnosti

sťažovateľ prepísal odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 21. mája 2018, obsah sťažnosti proti tomuto uzneseniu a odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu.

Podľa tvrdenia sťažovateľa je nepochybné, že ako okresný súd, tak aj krajský súd „svojimi rozhodnutiami porušili zákon, čoho priamym nasledkom je porušenie mojich prav a slobod zaručených mi normatívnymi právnymi aktmi najvyššej právnej sily.“.

4. V petite ústavnej sťažnosti je navrhnuté, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené sťažovateľovo základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo na osobnú slobodu, právo na obhajobu a právo na spravodlivý súdny proces podľa dohovoru. Sťažovateľ taktiež navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a aby krajskému súdu zakázal pokračovať v nezákonnom obmedzovaní osobnej slobody sťažovateľa.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

10. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

11. Zákonom požadovanou náležitosťou návrhu podaného ústavnému súdu je teda v zmysle citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde aj jej náležité odôvodnenie, a to vo vzťahu ku všetkým označeným základným právam, o ktorých sťažovateľ tvrdí, že zo strany orgánov verejnej moci došlo k ich porušeniu.

12. Ústavný súd už opakovane judikoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08, III. ÚS 233/2016), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Podľa názoru ústavného súdu má preto nedostatok odôvodnenia sťažnosti vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky. Ústavný súd totiž nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať.

13. Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je teda vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podanie sťažovateľa neobsahuje, pričom samotný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie (III. ÚS 604/2015).

14. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania musí sťažovateľ pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Požiadavka povinného zastúpenia sťažovateľa advokátom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde neznamená iba to, že sťažovateľ musí byť pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ale i to, že sťažnosť musí byť týmto kvalifikovaným právnym

zástupcom napísaná, aby sa ňou mohol ústavný súd vôbec zaoberať. Táto podmienka v posudzovanom prípade splnená nebola. Sťažnosť je napísaná ručne samotným sťažovateľom a v niektorých častiach je nečitateľná, resp. nezrozumiteľná.

16. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu. Ani táto podmienka nebola v danom prípade splnená, pretože k sťažnosti bola pripojená kópia neúplného napadnutého uznesenia krajského súdu (chýba strana 5).

17. Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov ústavný súd nie je povinný odstraňovať. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 368/2010, II. ÚS 310/2015, II. ÚS 384/2016).

18. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014, II. ÚS 167/2018). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej

sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde. Sťažnosť pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, II. ÚS 119/2018).

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018